

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งผู้วิจัยจะสรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ
 - 5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมาย ดังต่อไปนี้ คือ

1. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มเป้าหมาย มีทั้งสิ้น 110 คน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ครูผู้ดูแลเด็ก คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และผู้ปกครอง จำนวน 101 คน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 97.03 และ 2) กลุ่มประชุมระดมสมอง มีทั้งหมด 9 คน ได้แก่ นายกองตำบล รองนายกองตำบล เลขานุการนายกองตำบล

บริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนการศึกษา นักวิชาการศึกษา และผู้อำนวยการโรงเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่จะใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้มี 2 ประเภท คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ และแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้จากการระดมสมอง เครื่องมือทั้ง 2 ประเภท มีรายละเอียด

2.1 แบบสอบถาม ได้ค่าความความสอดคล้อง (ICO) จากผู้เชี่ยวชาญอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และได้ค่าเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.84

2.2 การประชุมระดมสมอง

ลักษณะของการระดมสมอง เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน และตั้งข้อคำถามให้กลุ่มเป้าหมายได้แสดงความคิดเห็นในการหาแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังนี้

1. ปัญหาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนางรอง ตามความคิดเห็นของผู้ดูแลเด็กเล็ก คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ปกครอง โดยภาพรวมมีปัญหายุ่งในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีปัญหามากมี 2 ด้านได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ซึ่งมีปัญหายุ่งในระดับปานกลางทั้งสองด้าน ด้านที่มีปัญหาน้อยได้แก่ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรและด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ซึ่งมีปัญหายุ่งในระดับน้อย ตามลำดับ

2. ผลการพิจารณาเป็นรายข้อของแต่ละด้าน พบผลการวิจัย ดังนี้

2.1 ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ โดยภาพรวมมีปัญหายุ่งในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยเช่นกัน สำหรับปัญหาที่พบโดยเรียงปัญหาจาก

มากไปหาน้อยได้แก่ ปัญหาการขาดวัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ที่ไว้ให้ครูผู้ดูแลเด็กและเด็กเล็กใช้ อย่างเพียงพอ ปัญหาการขาดงบประมาณสนับสนุนอาหารกลางวันและอาหารเสริม (นม) ให้เพียงพอต่อ จำนวนเด็ก และปัญหาการจัดทำข้อมูลสถิติเด็กเล็กถูกต้องและเป็นปัจจุบัน ตามลำดับ

3.2 ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย โดยภาพรวมมีปัญหายุ่งใน ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ด้านที่มีปัญหา มากที่สุดได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังมีแบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัย เช่น แก๊ส คับเพลิงและอุปกรณ์ดับเพลิงไม่เพียงพอ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไม่ได้ดำเนินการติดตั้งปลั๊กไฟสูงจาก พื้นและมีฝาปิดครอบ และการขาดวัสดุกันลื่นในห้องบริเวณห้องน้ำ – ห้องส้วม ตามลำดับ

3.3 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยภาพรวมมีปัญหายุ่งในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย สำหรับปัญหาที่พบโดยเรียงปัญหาจากมาก ไปหาน้อยได้แก่ ปัญหาผู้บริหารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขาดการประชุมชี้แจงให้บุคลากรเข้าใจเข้าใจ การใช้หลักสูตร ปัญหาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่ได้จัดให้เด็กได้ทำกิจกรรมและจัดประกวดการ ประดิษฐ์ของเล่นจากภาชนะพลาสติกเป็นประจำ และปัญหาขาดการกำหนดสายการเรียนรู้และพัฒนาการ ที่เด็กจะได้รับไว้อย่างชัดเจน

3.4 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน โดยภาพรวมมีปัญหายุ่งในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีปัญหามากที่สุดได้แก่ การขาดการสนับสนุนงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากชุมชน ผู้ปกครองและชุมชนไม่ได้มีส่วนร่วมในการมอบวัสดุอุปกรณ์และบริจาคทรัพย์สินเพื่อใช้ในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขาดการจัดกิจกรรมในการ กำหนดให้ชุมชน/ผู้ปกครองได้แลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามลำดับ

4. แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จากการระดมสมองในแต่ละด้านมีดังนี้

4.1 แนวทางแก้ไขปัญหาปัญหาด้านบุคลากรและบริหารจัดการ ได้แก่

- 1) จัดทำทะเบียนเอกสารของวัสดุ ครุภัณฑ์ให้เป็นปัจจุบัน โดยกำหนดคุณลักษณะ จำนวนที่มีอยู่ สภาพการใช้งาน ให้ชัดเจน เพื่อสะดวกต่อการสำรวจและจัดหาเพิ่มเติม
- 2) ต้องมีผู้รับผิดชอบในการควบคุมการเบิกจ่ายวัสดุ ครุภัณฑ์ในการนำไปใช้ใน แต่ละครั้ง
- 3) ดำเนินการจัดทำแผนงบประมาณสำหรับการจัดซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์ พร้อมทั้ง ดำเนินการของงบประมาณสำหรับซ่อมบำรุงวัสดุ ครุภัณฑ์ที่ชำรุด

4) ให้จัดทำแผนงบประมาณให้เพียงพอต่อจำนวนเด็กเล็ก โดยเฉพาะงบประมาณด้านอาหารกลางวันและอาหารเสริม (นม)

5) ส่งเสริมหรือสนับสนุนให้ครูผู้ดูแลเด็กได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น 6) จัดกิจกรรมศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่นๆ

4.2 แนวทางแก้ไขปัญหาด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ได้แก่

1) การจัดทำแผนงบประมาณสำหรับการอุปกรณดับเพลิง พร้อมทั้งกำหนดจุดติดตั้งให้มีจำนวนจุดเพิ่มขึ้นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2) จัดกิจกรรมฝึกซ้อมและการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน เช่น การเกิดไฟไหม้ที่อาจเกิดขึ้นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่องและเป็นประจำ

3) ปลั๊กไฟที่ติดอยู่ตามห้องเรียนควรดำเนินการปรับปรุงให้อยู่สูงจากพื้นห้องและควรมีฝาปิดครอบ

4) บริเวณห้องน้ำ ห้องส้วมควรให้ความสำคัญกับวัสดุกันลื่น สารเคมีที่อยู่ในห้องน้ำ ห้องส้วม ควรเก็บไว้ให้พ้นมือเด็ก

4.3 แนวทางแก้ไขปัญหาด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรดังนี้

1) ให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียน กำหนดนโยบายและเป้าหมายการจัดการศึกษา

2) กำหนดให้ครูผู้ดูแลเด็กเล็กจัดทำแผนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กเล็กในแต่ละด้านให้เป็นรูปธรรม

3) สนับสนุนให้ครูผู้ดูแลเด็กเล็กได้ทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของเด็กเล็ก

4) จัดให้มีกิจกรรมการศึกษาดูงานกับหน่วยงานที่ได้มาตรฐาน

5) จัดให้มีผู้รับผิดชอบดูแลการจัดการเรียนการสอนโดยตรง

4.4 แนวทางแก้ไขปัญหาด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ได้แก่

1) จัดกิจกรรมเพื่อหาเงินทุนสนับสนุนการบริหารงานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น การทอดผ้าป่าเพื่อพัฒนาหรือปรับปรุงอาคารสถานที่ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การบริจาคทุนค่าอาหารกลางวัน เปิดรับการบริจาคนมกล่อง/นมให้เด็กเล็กในโอกาสต่างๆ เช่น วันเกิด เป็นต้น หรือตั้งเป็นกองทุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลนางรอง

2) เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมจัดการเรียนการสอน เช่น ขอบริจาคหรือจัดกิจกรรมประกวดสิ่งประดิษฐ์เครื่องเล่น สื่อการสอนในรูปแบบต่างๆ เพื่อจะได้นำสื่อการสอนดังกล่าวไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของเด็กเล็ก หรือแม้แต่การเปิดโอกาสให้เด็กได้ไปทัศนศึกษาดูภูมิปัญญาในท้องถิ่น การเชิญปราชญ์ชาวบ้านมาร่วมให้ความรู้แก่เด็กเล็กทั้งครั้งคราว

3) กำหนดให้มีการประชุมชี้แจงผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครองและชุมชนทุกปีการศึกษา ทั้งชี้แจงการใช้เงินทุนสนับสนุนที่จะรับการสนับสนุนจากชุมชน การใช้งบประมาณในแต่ละปีงบประมาณให้ชุมชนได้รับทราบที่มาที่ไปของเงินสนับสนุน

4) สอบถามชุมชนหรือผู้ปกครองเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่างๆ ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ต้องการหรืออยากให้ดำเนินการ

5) กำหนดให้มีกิจกรรมการนำเด็กเล็กไปทัศนศึกษาภูมิปัญญาในท้องถิ่น หรือเชิญปราชญ์ชาวบ้านมาร่วมให้ความรู้แก่เด็กเล็ก

6) สนับสนุน ส่งเสริมให้เด็กเล็กเข้าร่วมกิจกรรมประเพณี วัฒนธรรม หรือความร่วมมือในด้านต่างๆ ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับชุมชนอย่างต่อเนื่องและเป็นประจำ

อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัย ปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งผลการวิจัยทำให้ทราบประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลของการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ปัญหาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และผู้ปกครอง พบว่า ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เนื่องมาจากปัจจุบันผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้รับการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตลอดจนการอบรมการบริหารการศึกษา ทำให้การบริหารงานสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีปัญหาอยู่ในภาพรวมน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของประเสริฐ บุญมี (2554 : 104) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากทั้งผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กได้รับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและการบริหารการศึกษา ตลอดจนได้รับการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอต่อการบริหารจัดการ ทำให้เกิดความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น ซึ่งนั่นหมายถึง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ มีศักยภาพความสามารถในการบริหารจัดการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของอัครเดช วรหาญ (2548 : ง - ๑) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสามารถในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล

ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ความสามารถในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับสูง ในความคิดเห็นของบุคลากรขององค์กรบริหารส่วนตำบล ซึ่งแสดงให้เห็นว่า มีปัญหาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรบริหารส่วนตำบลน้อย

เมื่อพิจารณาปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบล นางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ และด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน และด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะตำแหน่งที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความเหมาะสม รวมทั้งมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนเด็กเล็ก อีกทั้งบางกิจกรรมได้รับการสนับสนุนจากชุมชน

2. ผลการวิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบลนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และผู้ปกครอง เป็นรายด้าน ดังนี้

2.1 ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรบริหารส่วนตำบลนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ได้รับการอบรมความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและการจัดการศึกษา ส่วนผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่เป็นบุคลากรที่มีทั้งความรู้ ความสามารถตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง มีคุณวุฒิทางการศึกษาทางด้านการดูแลเด็ก การอนุบาล และการศึกษาปฐมวัย ตลอดจนครูผู้ดูแลเด็กเล็กมีคุณลักษณะเป็นผู้พูดจาไพเราะ มีกิริยานุ่มนวล อ่อนโยน แสดงความรัก ความอบอุ่นต่อเด็ก อีกทั้งนายกองค์กรบริหารส่วนตำบลนางรองเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคลากรทำให้การบริหารจัดการดำเนินไปได้ด้วยความเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรรณ เป็นพร้อม (2546 : 132-133) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ปัญหาการดำเนินงานศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดบุรีรัมย์ตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอ ผู้บริหารศูนย์ ครูพี่เลี้ยงและผู้แทนผู้ปกครองในด้านบุคลากรอยู่ในระดับน้อย สำหรับแนวทางแก้ไขปัญหาด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ได้แก่ การสนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอต่อจำนวนเด็กเล็ก โดยเฉพาะงบประมาณด้านอาหารกลางวันและอาหารเสริม (นม) การจัดหาอุปกรณ์ที่เหมาะสมต่อการพัฒนาการของเด็กเล็ก ให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนเด็กเล็ก ซึ่งอาจส่งเสริมให้ครูผู้ดูแลเด็กได้ออกแบบสื่อการสอนด้วยตนเอง หรือจัดหาสื่อการสอนที่หาได้จากชุมชน จัดการประกวดหรือจัดกิจกรรมเสริมแรงสำหรับผู้ชนะการประกวดออกแบบสื่อการสอนยอดเยี่ยม การกำหนดให้มีการจัดทำทะเบียนครุภัณฑ์ วัสดุให้เป็นปัจจุบัน ตลอดจนการสนับสนุนให้ครูผู้ดูแลเด็กเล็กได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น และควรให้ครูผู้ดูแลเด็กเล็กได้มีโอกาสไปศึกษาดูงาน

แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่นๆ สอดคล้องกับขศมถ เรื่องสง่า (2551 : 177) ทำการวิจัย เรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัด นครพนม ซึ่งพบว่า ควรให้บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้มีโอกาส ได้ศึกษาดูงาน ทั้งนี้เพื่อเสริมสร้าง ความรู้ความเข้าใจกับการจัดการศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรรณ เป็นพร้อม (2546 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการ ในการดำเนินงานศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัด บุรีรัมย์ พบข้อเสนอแนะว่า ควรจัด โครงการศึกษาดูงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ประสบความสำเร็จอย่าง น้อยปีละหนึ่งครั้งและควรสนับสนุนให้ครูผู้ดูแลเด็ก ได้รับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น

2.2 ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง เนื่องจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังขาดอุปกรณ์ด้านความปลอดภัยเช่น แก๊สดับเพลิง ปลั๊กไฟที่ ติดอยู่ตามห้องเรียนและภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในตำแหน่งที่ต่ำ ไม่มีฝาครอบปิดให้มิดชิด และใน บริเวณห้องน้ำยังมีอุปกรณ์กันลื่นอยู่น้อย อาจทำให้เกิดอุบัติเหตุกับเด็กเล็กได้ ตลอดจนขนาดการฝึกซ้อม เด็กเล็กหากเกิดอุบัติเหตุด้านอัตรกภัยเกิดขึ้น ในส่วนของอาคารสถานที่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีอาคารที่ เป็นเอกเทศ ทำให้สามารถจัดห้องเรียน ได้เป็นสัดส่วน พื้นที่ภายนอกอาคาร ได้รับการปรับปรุง ตกแต่ง ให้พร้อมการใช้งาน รวมทั้งสนามเด็กเล่น ต้นไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ ทำให้เกิดความร่มรื่น มีรั้วรอบขอบ ชิด สอดคล้องกับงานวิจัยของวุฒิชัย แก่น โมก (2553 : 88) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการบริหารงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ปัญหา ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กมีปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่มีอาคารเป็นเอกเทศ สภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ระหว่างการปรับปรุง ห้องเรียนบางห้องยังไม่เป็นสัดส่วน

สำหรับแนวทางแก้ไขปัญหาด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ได้แก่ การจัดทำแผนงบประมาณสำหรับการอุปกรณ์ดับเพลิง พร้อมทั้งกำหนดจุดติดตั้งให้มีจำนวนจุด เพิ่มขึ้น ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้งจัดกิจกรรมฝึกซ้อมและการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน เช่น การเกิด ไฟไหม้ที่อาจเกิดขึ้น ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่องและเป็นประจำ ในส่วนของ ปลั๊กไฟที่ติดอยู่ตามห้องเรียนควรดำเนินการปรับปรุงให้อยู่สูงจากพื้นห้องและควรมีฝาปิดครอบ ตลอดจนบริเวณห้องน้ำ ห้องส้วมควรให้ความสำคัญกับวัสดุกันลื่น สารเคมีที่อยู่ในห้องน้ำ ห้องส้วม ควรเก็บไว้ให้พ้นมือเด็ก

2.3 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เนื่องจาก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้จัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตามหลักสูตรและกิจกรรมที่กระทรวง ศึกษาธิการและกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดไว้ ทั้งการนิเทศงาน การติดตาม การจด

บันทึกสุขภาพเด็กเป็นประจำ และการประเมินพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กเล็ก ส่งเสริมให้เด็กเล็กมีความกล้าแสดงออก และมีความมั่นใจในตนเอง ทำให้เด็กมีพัฒนาการทั้งด้านอารมณ์ ร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา สำหรับกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการ ได้แก่ การทำงานร่วมกับเพื่อนในห้อง ความรับผิดชอบ ชื่อสัตย์ รู้จักการแบ่งปันต่อผู้อื่น ตลอดจนการส่งเสริมให้เด็กเล็กได้เข้าร่วมกิจกรรมวัฒนธรรมประเพณีร่วมกับชุมชน เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของอุดมลักษณ์ คำถือ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลกระทบต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมศึกษาของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ด้านบริหารวิชาการ มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก โดยด้านบริหารวิชาการมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ เช่น วันสำคัญต่างๆ การบริหารจัดการศึกษาให้ความสำคัญกับความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น และสอดคล้องกับโอกาส แสงลี (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอสองควา จังหวัดสกลนคร พบว่า สภาพการจัดการศึกษาทั้งในและนอกห้องเรียนมีความปลอดภัย ห้องเรียนสะอาด สะดวกในการทำกิจกรรม ส่วนใหญ่จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา โดยจัดตารางกิจกรรมประจำวันมีสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนระดับปฐมวัยครบ

แนวทางการสนับสนุนด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ได้แก่ การจัดประชุมครู ผู้ดูแลเด็กเล็กทุกเดือน เพื่อสอบถามปัญหาการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กเล็ก พร้อมทั้งหาวิธีการแก้ไขปัญหา และอาจกำหนดให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดนโยบายและเป้าหมายการจัดการศึกษา การกำหนดให้ครูผู้ดูแลเด็กเล็กจัดทำแผนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กเล็กในแต่ละด้านให้เป็นรูปธรรม การสนับสนุนให้ครูผู้ดูแลเด็กเล็กได้ทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของเด็กเล็ก รวมทั้งการจัดให้มีกิจกรรมศึกษาดูงานกับหน่วยงานที่ได้มาตรฐาน หรือจัดให้ครูผู้ดูแลเด็กเล็กได้เข้ารับการอบรมด้านหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของลีอัชช บุญคุ้ม (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนครปฐม พบข้อเสนอแนะว่า ควรมีการพัฒนาครูที่เลี้ยงหรือครูผู้สอนด้วยการให้ศึกษาต่อ การฝึกอบรม สัมมนา ศึกษาดูงานและการสนับสนุนเอกสารทางวิชาการ ควรจัดให้มีการนิเทศ ติดตามช่วยเหลือแนะนำ โดยศึกษานิเทศก์หรือผู้มิ ประสพการณ์เฉพาะด้าน การประสานขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งสนับสนุนให้

ผู้ปกครองได้มีโอกาสพบปะและรับรู้ข่าวสารในการจัดการศึกษา

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนางรอง อำเภอนางรอง

จังหวัดบุรีรัมย์ได้เปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน้อย เช่น ขาดการจัดประชุมเพื่อชี้แจงการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชุมชนได้ทราบทุกปี ตลอดจนในการจัดการเรียนการสอนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังขาดการนำความรู้ด้านศิลปะพื้นบ้าน การเชิญปราชญ์ชาวบ้าน การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประกอบในกิจกรรมการเรียนการสอนของเด็กเล็ก รวมทั้งครูผู้ดูแลเด็กเองไม่ได้ออกเยี่ยมบ้านเด็กเล็กอย่างเป็นประจำและต่อเนื่อง สอดคล้องกับการวิจัยของสุชาติ สมสวนจิต (2547 : 54 – 55) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาปัญหาอุปสรรคและปัจจัยในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านความสัมพันธ์กับชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง

แนวทางการสนับสนุนด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ได้แก่ การจัดกิจกรรมหาแหล่งเงินทุนสนับสนุน เช่น การทอดผ้าป่า การรับบริจาคเงินสมทบทุนค่าอาหารกลางวัน หรือการบริจาคนมกล่อง หรือขนมใน โอกาสต่างๆ เช่น วันเกิด เป็นต้น ทั้งนี้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนได้ทราบ หรืออาจตั้งเป็นกองทุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลนางรอง ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรเปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วม เช่น การจัดกิจกรรมประกวดประดิษฐ์เครื่องเล่น สื่อการสอนในรูปแบบต่างๆ เป็นต้น การเปิดโอกาสให้เด็กได้ทัศนศึกษาดูงานภูมิปัญญาในท้องถิ่น หรือแม้แต่การเชิญปราชญ์ชาวบ้านมาให้ความรู้แก่เด็กเป็นครั้งคราว สำหรับการประชุมควรจัดประชุมทุกปีการศึกษาทั้งนี้เพื่อประชาสัมพันธ์ผลการปฏิบัติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งในภาพรวมการบริหารงานและการเข้าร่วมกิจกรรมประเพณี วัฒนธรรมกับชุมชน การชี้แจงการใช้เงินทุนสนับสนุนที่ได้รับการสนับสนุนจากชุมชน การใช้งบประมาณในแต่ละกิจกรรมพร้อมทั้งสรุปปัญหาการใช้งบประมาณในแต่ละปีงบประมาณให้ชุมชนได้รับทราบ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ได้แนวทางในการปรับปรุงเพื่อเกิดประโยชน์ในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เกิดประสิทธิภาพ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

จากผลการศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก

คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และผู้ปกครอง ได้ข้อสรุปถึงแนวทางการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้วิจัยจึงได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1 การสนับสนุนด้านงบประมาณ เพื่อให้เพียงพอต่อการบริการจัดการ โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องจัดทำแผนงบประมาณล่วงหน้า อาจนำแผนงบประมาณของปีก่อนๆ มาปรับปรุงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ทั้งในส่วนอาหารกลางวัน อาหารเสริม วัสดุสิ้นเปลือง วัสดุป้องกันอุบัติเหตุต่างๆ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เพียงพอต่อการใช้งานและต่อจำนวนเด็กเล็ก

1.2 การพัฒนาบุคลากร ควรที่จะให้บุคลากรได้ศึกษาในระดับที่สูงขึ้นการอบรมหรือแสวงหาความรู้เกี่ยวกับด้านวิชาการ หลักสูตร เพื่อที่จะนำไปใช้ในการบริหารงานได้อย่างถูกต้องตามหลักการ มีประสิทธิภาพ

1.3 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ควรจัดหาสื่อการสอนให้เพียงพอต่อการพัฒนาการของเด็กเล็ก รวมทั้งจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ครบตามหลักสูตร โดยเน้นทักษะการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งการส่งเสริมทักษะด้านภาษามากกว่า 1 ภาษาให้กับเด็กเล็ก

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน จากการขาดงบประมาณสนับสนุนจากชุมชน ควรจัดหาแหล่งเงินทุนในรูปแบบต่างๆ เช่น การทอดผ้าป่า การตั้งกองทุนเพื่อใช้เป็นทุนในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การบริจาคเงินในโอกาสต่างๆ เป็นต้น จัดกิจกรรมประกวดประชันเครื่องเล่นจากชุมชน การพาเด็กเล็กไปทัศนศึกษาดูงานภูมิปัญญาในท้องถิ่นหรือการเชิญปราชญ์ชาวบ้านมาให้ความรู้แก่เด็กเป็นครั้งคราว สำหรับการประชุมผู้ปกครองควรทำทุกปีการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

2.2 ควรศึกษาความต้องการในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์